Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Compendium iuris canonici

[Straßburg], 9. Feb. 1499

N

urn:nbn:de:bsz:31-315971

Visual Library

diſtin. xxxi. Lex.
Mundus debet eſſe qui alios vult mundare. i. q. i. Neceſſe eſt.

Munus placet. ſupra. Abel. Supra. Elemoſyna. Infra. Offerentis.
Munus triplex eſt. a manu. a lingua. ab obſequio. i. q. i. Sunt nõnulli.
Muneris ſuſceptio eſt veritatis peruerſio. xi. q. iii. Qui nõ recte.

Mus in pera. ignis in ſinu. ſerpens i gremio. male ſuos hoſpites remunerãt. xiii. q. i. §. Ad hec. Sic iudei xpianos. extra de iudeis. c. Et ſi iudeos

Mutare conſilium quis non põt in alterius detrimentũ de regulis iu. Mutare. li. vi.
Mutant̃ et variantur ſtatuta nõ incõuenienter humana ſm varietatem temporum: ex quo deus nõnulla veteris teſtamenti ſtatuta mutauit in nouo. extra de conſang. [illegible] nõ debet.

Mutilatus manu non põt ordinari. et ſi qs mutilatus fuerit in abbatem tacito vicio ꝓmotus: ãmoueat̃. extra de corpo. vici. c. Expoſuiſti.
Mutilans ſibiipſi virilia: homicida reputatur. di. lv. Si quis abſciderit.

Mutus canis dicit̃ prelatus: correctionẽ vel redargutiõez negligens. di. xliii. Sit rector. Gregori us in paſtorali. c. xv.

Murmurantes ſunt puniendi. Nam filii iſrahel murmurantes: ſunt a ſerpẽtibus interfecti. di. xc. Alienos.

Nabuchodonoſor rex fuit et pharao. et vterq; ꝓ delictis a domino flagellatus eſt. Unus inter flagella emendat̃. et alter idurat̃. xxiii. que. iiii. Nabuchodonoſor.

Natio clericoꝝ inſtituendoꝝ in eccleſiis nõ eſt attendenda. extra de inſtitu. c. Ad decorem.

Narrandi diuerſitas nõ obſtat vbi eadem dicũtur extra de verbo. ſig. c. Nil obſtat.

Naſus ſignificat diſcretionem per quam virtutes eligimus: vicia reprobamus. ſicut per naſum odores fetoreſq; diſcernimus. Cantico. vii.
Naſus tuus ſicut turris que eſt in libano. di. xlix. Hinc etenim. Gregorius in paſtorali.
Naſus paruus eſt qui ad menſurã diſcretionis nõ eſt idoneus. Grandis et tortꝰ eſt imoderata ſubtilitas diſcretõis. et tales offerre domino ꝓhibent̃. Leuiti. xxi diſtin. xlix. Hinc etenim.

Natalium defectum patientes ſupra. Filii. ſ. Illegitimi. ſ. Legitimi.
Natalium cauſa pertinet ad foꝝ eccleſiaſticum. extra de ordine cogni. c. Tuam non credimus.

Natiuitas nature primo eſt in vtero. ſcz in ↄceptu de conſe. di. iiii. Firmiſſime. Auguſtinus ad Petrum diaconum.
Natiuitas nature alia eſt ex vtero. de cõ. diſtin. iiii. Quiſquis. Auguſtinus de baptiſmo paruulorum.
Natiuitas gratie quãdo quis naſcit̃ per baptiſmum. c. Qui in maternis. Iſidorus. i. libro ſententiarum.
Natiuitas glorie quando depoſita penalitate ad vitã ingredimur. xxiiii. que. ii. Sane. de conſe. di. iiii. Per baptiſmum
Natiuitas xpi ſi in feriã ſextam venerit. Supra. Ieiunare non tenentur.

Natura multis modis dicitur. ſupra. Ius naturale.
Naturalis equitas. Ibidem.
Natura ſiue natiuitas aut cõditio neminẽ apud deum deꝑmit: ſi alias bonꝰ fuerit. xxxii. que. iiii. Recurrat.
Natura humana prona eſt ad malum. extra de purga. cano. c. Cum in iuuẽtute.
Natura cedit miraculo ſicut in ſacramento euchariſtie. extra de celebra. miſ. cap. Cum marthe.

Nauigantes ſpolians: excõmunicatus eſt ſupra. Excõmunicatio. §. xv.

Naufragium patientes ſpolians eſt excõmunicatus. extra de raptorib. c. Excõmunicationi. ſ. Excõicatio. §. xv.

r

Neceſſitas facit licitum quod alias nõ licet in lege. Nam neceſſitas nõ eſt ſb lege. Beda ſup Marcum. extra de reg. iuris. c. Qđ nõ eſt. extra de ferijs. c. Licet. c. Cõq̃ſt⁹.

Neceſſitas nõ habet legem. ſed ipa ſibi facit legem. j. q. j. Remiſſionem. extra de regulis iu. Qđ nõ eſt. extra đ ferijs. c. Cõqueſtus. c. de obſer. ieiu. c. Cõſiliũ. §. fi.

Neceſſitas excuſat piuriũ. extra de iureiuran. c. Querelam.

Neceſſitas ẽ duplex. ſiplex vt neceſſe ẽ oẽs hoies mori. ⁊ ↄditionis. vt ambulantẽ neceſſe ẽ ãbulare. xxiij. q. iiij. Nabuchodonoſor. §. Quãuis.

Neceſſitatis actus nihil merek vel demeretur. de pe. di. ij. Si enim. circa mediũ. Jeronymus.

Neceſſariũ cito ſoluik. quod aũt voluntate arripik: pſeuerat. de cõ. di. v. Quicq̃d.

Neceſſitate cõceſſa ceſſant ipa ceſſante. j. que. j. Qđ pro neceſſitate. Jn argumentum trahi nequeunt q̃ ꝓpter neceſſitatẽ aliquãdo ſunt conceſſa. de reſtitu. c. Jn argumentũ. libro ſexto.

Negat deum peccator quotiẽs per uerſe agit frequẽter. Exiſtimant vel eſtimant.

Negatur ſapiens p inſipientiã. iuſtus per iniquitatẽ. verus per mendacium. ſctũs per turpitudinẽ. fortis per imbecillitatẽ.

Negato vno reliqua concedunk. diſ. xxv. Qualis. et ecõuerſo. Jbidem in gloſa. ſupra. Conceditur.

Negans vnũ obiector: alia tacendo cõfiteri intelligik. ſm Gregoriũ ſup illo Jo. viij. Nonne bene dicim⁹ quia ſamaritanus es tu. et de. habes. extra de pſump. cap. Nonne bene dicimus.

Negatiue poſitiones cum pbari poſſunt p ↄfeſſionẽ aduerſarij: ſunt admittende. de cõfeſſis. cap. Statuimus. libro ſexto.

Negligentia eſt nutritõis nouerca. di. lxxxiij. Nihil.

Negligentia rectoꝝ cedit in diſcrimẽ ſubditoꝝ. diſtin. xl. Si papa.

Negligentie rectoꝝ imputatur culpa ſubditoꝝ. diſt. lxxxvj. Jnferiorum.

Negligentia plati et fraus equiparantur extra de offi. archi. c. Ea que.

Negligens emendare peccantẽ: culpã habet facientis ⁊ ↄuincik ↄſentire: vñ eadẽ pena punik. di. lxxxvj. c. Culpã. ꝟ. Correctionẽ. ꝟ. Conſentiẽs.

Negligẽs ſuã iuſticiã ei imputak. extra de verbo. ſigni. c. Dilecto filio.

Negligenti in regimine debet dare ſuperior coadiutorem idoneum. de ſupplen. negli. c. Grandi. libro ſexto.

Negociari cauſa lucri clericis nõ licet. niſi neceſſitatis cauſa. diſt. lxxxviij. per totum. Extra ne clerici vel mo. c. Multa. xxj. q. iij. per totum.

Negociari eſt que vilius comparank velle carius vendere. di. lxxxviij. Quid eſt.

Negociatio nõ eſt in ſe mala. e. c. Qm̃ nõ.

Negocia ſecularia clericis phibenk. xxj. q. iij. per totum. Secularia negocia dicũt omnis carnalis ↄcupiſcẽtia. extra ne clerici vel monachi. c. Secularia.

Negocia secu[illegible] modis exercẽtur ſcꝫ aliquid emendo vt carius vendatur et hoc nõ licet clericis. vt ꝟ. Negociari cauſa. Secũdo cauſas ſeculares exercẽdo. ⁊ hoc iterũ nõ licet eis. niſi p certis pſonis. vt in ꝓpria cauſa vel eccleſie vl' miſerabilis pſone. extra de poſtulãdo. c. clerici. Tertio ſi ſit procurator vel adminiſtrator ſecularũ rex. et hoc eis ẽt non lꝫ extra ne clerici vel mo. c. Sacerdotibꝰ. ca. Sed nec. Quarto eſt conducere poſſeſſiones a laicis. ⁊ hoc licet eis etiam monachis. extra de decimis. ca. Dilecte Hec gloſa. xxj. q. iij. Mautem.

Negociatorem clericum. ex inope diuitẽ factum. ⁊ ex ignobili glorioſum. q̃ſi quãdam peſtem fuge. di. lxxxviij. c. negociatorem. Jeronymus.

Negociator ſiue mercator nunq̃ pot deo placere. ille ſcꝫ qui rem comparat vt eã integrã vel immutatã vendendo lucrek diſ. lxxxviij. Ejiciens dominus. Criſoſtomus ſup Mattheũ. ꝟ. Emens.

Negocium dicitur quaſi negans ocium. ſcilicet ſanctum. Et ideo malum et a tẽplo prohibitum. diſ. lxxxviij. Quoniam non cognoui. Auguſtinus.

Negocium requirit circũſtantias. ꝟ. Factum vt bene.

Negocium multa ſignificat. et dicit̃ quaſi
ſine ocio. negocium in cauſis eſt. negoci
atio in commercijs. extra de verbo. ſigni
fica. cap̄. Forus. §. negocium.

Negociatio. ſ̄. proxime.

Negociatorem excuſat vel accuſat quali
tas lucri. de peni. di. v. Qualitas.

Negocia quedam vix aut nunq̄ ſine pec
cato exhiberi poſſunt. Que ergo ad pec
catū implicant: ad hec neceſſe eſt vt poſt
conuerſionem animus non recurrat. ſed

Negocium quod ante conuerſionem ſine
peccato extitit poſt conuerſionem repe
tere culpa non fuit. de peniten. diſ. v. ne
gocium. Gregorius. omelia ſup illo Jo
hannis vlti. Vado piſcari.

Neophitus dicitur nouiter i
fide vel religiōe
plantatus. di. xlviij. Sicut neophitus.
Gregorius Siagrio epiſcopo.

Nerui teſticulor leuiathan perple
xi ſunt. Job. xl. Gregori. in
moralibꝰ. Quia ſuggeſtionum illius ar
gumenta implicatis inuentis alligan
tur. diſ. xiij. nerui. Gloſa. Omnia actiue
intelligas. implicatis. id eſt implicātibꝰ
perplexi. id eſt perplectentes. inuentis.
id eſt inuentionibus. Hec gloſa.

Neſcire quedam melius eſt q̄ ſci
re. di. xxxviij. Quāuis.

Nigromantia fit cōmixtio
ne cruoris et
aque. et videnẗ ibi mortui reſuſcitati. xx
vj. q. v. nec mir. Auguſtinus de natura
demonum.

Nimia miſericordia melior ē q̄ ni
mia iuſticia. xxvj. q. vij. Al
ligant. Crix. ſ̄. Miſericordia.

Niniuite per penitentiam ſentē
tiam ſubuerſionis reuo
cauerunt. ſed poſtea relapſi eandem per
tulerunt. de peni. diſti. iij. Sicut eñi ait
Jeronymus in Jonam.

Nobilitas morum plus ornat
q̄ generis. diſtin. xl
nos. Gregorius. Nec virtus parentū fi
lium nobilitat. vel econuerſo. diſtin. lvj.
Nunquam.

Nobilitas non loco vel genere: ſed virtu
tutibus acquiritur. diſtin. xl. Illud. cap̄.
Adam. ſ̄. Locus. Et talis deo gratū fit.

cit. Ibidem. et extra de preben. et digni.
cap̄. Venerabilis.

Nocturnam illuſionem iuiti
patientes non
peccamus. ſed tūc peccamus ſi anteq̄ il
ludamur cogitationū affectibꝰ pueniur
diſtin. vj. Teſtamentum. c. Non eſt. Iſi
dorus p̄mo libro ſententiarum.

Nomine ſuo quod quis non po
teſt: hoc non poteſt no
mine alieno. diſtin. lxxxvj. Sicut. xxiij.
que. viij. His a quibus. ſ̄. Licere.

Nomen non facit epiſcopum nec prelatū
ſed vita. ij. q. vij. §. His ita. ca. nō omēs.

Nominantes ſolum non tamen eligētes
ſcienter indignum: licet grauiter peccāt
non tamen priuantur poteſtate eligendi
niſi ex votꝭ eorum cum alijs communis
electio ſubſequatur. de ele. c. Perpetuo.
libro ſexto.

Notariorum exactio refrene
tur: nec iudices
cum illis participent. de reſcrip. c. Sta
tutum. libro ſexto.

Notarij ſcribentes vel dictantes ſtatuta
contra libertatem eccleſiaſticam. ſ̄. Ex
cōmunicatio. viij.

Notarij obſequentes ſenatori vrbis non
legitime electo. c. ſ̄. viij.

Notorium publicum. manife
ſtum. et fama diffe
runt. vt in gloſa extra de coha. cle. c. Ve
ſtra. verbi. notorium. Fama enim eſt ille
ſe dignitatis ſtatus: vita et moribus ap
probatus: in nullo diminutus. Et talē
negligēs crudelis eſt. xij. q. j. nolo. Fama
vero. ſcilicet que probat. quādoq̄ ex ſci
entia. quandoq̄ ex ſuſpitione. quando
q̄ ex certo auctore. quandoq̄ ex incerto
procedit. de conſe. diſtin. v. Sanctum ē
Manifeſtum autem dicitur quod ex ſci
entia et certo auctore procedit. et qđ po
teſt probari. xij. q. iij. Eorū qui accuſan
tur. Idem quandoq̄ etiam dicitur occl
tum quod probari poteſt. vt hic. Mani
feſtum dicitur quandoq̄ de quo cōſtat
per confeſſionem vł probationem vł eui
dentiam facti. Extra de ver. ſigni. capit.
Cum olim. Sed hoc potius dicitur no
torium. vt extra de coha. clerico. c. Que
ſitum. Hec gloſa.

Notorium facti eſt quod ſe exhibet cõſpe
ctui hominum: ꝛ nulla poteſt tergiuerſa
tione celari. extra. e. ca. Tua nos. c. Que
ſitum. In tali appellans nõ auditur. Ex
tra de appella. c. Cum romana. in fine. c.
Peruenit. Notorium iuris eſt ꝺ quo qs
in iure condemnat: vel in iure ꝯfeſſus ẽ.
extra de coha. cap. Queſitum. c. Veſtra
Et in hoc ſi negatur requiritur quãdo-
q3 probatio. extra de ſen. ꝛ re iudi. c. ſic.
Notorium preſumptõis eſt quod vere p-
bari nõ poteſt. vt filiatio. paternitas. cõ-
ſanguinitas. ꝛ huiuſmodi. Hec gloſa ex
tra de coha. cleri. c. Veſtra. verbi. noto-
rium. Occultum pene dicitur qꝺ ab ec-
cleſia toleratur: nec habet operis euidẽ-
tiam. Item licet a pluribus ſciatur et p-
bari poſſit: tamẽ occultum dicitur quod
ab eccleſia toleratur. eodem. ca. Veſtra.
iuncta gloſa. verbi. Occultum.
Notorium factum nõ requirit probatio-
nem. extra de teſti. cog. c. Super eo. nec
indiget accuſatione nec teſte. extra ꝺ co
ha. c. Veſtra. Recipiuntur tamen in no
torijs teſtes ad cautelas. extra de elec. c.
Bone memorie.

Nouale eſt ager nunc primũ pſci
ſus. extra de verbo. ſigni
fi. ca. Innouate. de quo nõ extat memo-
ria ꝙ cultus fuerit. e. c. Quid per noua.
Noualium priuilegia religioſis conceſſa:
intelligunt de noualibꝫ quorũ decimas
poſſunt ſine gui detrimento prochial' ec
cleſie detinere. e. c. Quid per nouale.
Noualium iura pertinent eccleſie in cuiꝰ
parrochia conſiſtunt. de decimis. capit.
Statuto. li. vj. ſ. Decime.
Noualium decimas fraudãtes. ſ. Excõi
catio. §. xxij.

Noui operis nunciatõne facta quic
quid ante remiſſionem factuʒ
fuerit: tenetur edificans proprijs ſũpti-
bus penitus demoliri. non obſtãte ꝙ ab
ſens fuerit. extra de noui operis nuncia.
cap. Cum ex iniuncto.

Nouicij tam in fide q̃ʒ i religione
debent auſterius ceteris
viuere. de conſe. di. v. Neophiti.
Nouiciorum habitum per annum geſtans.
Supra. Habitus nouiciorum.
Nouiciorum habitus qualis ſit. Ibidem

Nouicius infra annum pbationis libere
poteſt ad ſeculum redire. niſi euidenter ap
pareret ipm nõ ſolum pbare: ſ3 vitã mu-
tare intẽdiſſe. extra de regula. c. Statui
mus. ſ. Minoribꝫ. ſ. Profeſſus.
Nouicius quãdo iudicat pfeſſus. ſ. Ha-
bitum religionis. ſ. Religionem ante q̃t
tuordecimũ.
Nouicios ad pfeſſionẽ recipientiũ añ ter
minũ pena. ſ. Excõicatio. §. xxj. ſ. Mi-
noribus. vbi et tempus ponit pro ſingu
lis ordinibus.
Nouicius nõ cẽſetur religioſus. eſt tamẽ
perſona eccleſiaſtica et gaudet eadem li-
bertate. de ſen. excom. c. Religioſo. li. vj
iuncta gloſa verbi. nõ poſſit.
Nouicij non interſint cum profeſſis in ele
ctione niſi ſint tacite profeſſi. de elec. cap.
Ex eo. li. vj.
Nouicij poſſunt eligi epiſcopi anteq̃ꝫ pfi-
teantur et poſtea. c. nullus. li. vj.

Noxie exequitur pro remedio inſti
tutum. ſ. Malitia.

Nubere alteri nõ poteſt mlier ſa-
cerdotis vel in ſacris cõ
ſtituti relicta. di. xxviij. Quia ſunt. ꝛ. ca.
ſequenti.
Nubere poteſt mulier mortuo viro: non
etiam ſeruato tempore luctus. extra de
ſecundis nup. c. Sup illa.

Nudi nec contendere nec inermes
nos inimicis opponere debe
mus. de reſti. ſpo. c. Freqñs. li. vj.
Nudus eſt qui caret iuſticia ꝛ iudicio. de
peni. di. ij. Sapiens. Ambroſius de vi-
ta beata. Item carens innocẽtia. e. capi.
Sed nec adam. Ambroſius li. de yſaac

Nullitatem ſententie allegãs
ſupra. Allegans.

Numero maiori nõ ſemp ſtatur
niſi et ipe ſit ſanior. ex-
tra de ele. c. Eccleſia veſtra.
Numerus duplex reprobatur. ſ. Duplex

Nundine negociatõnes. vel tu-
multus cuiuſcunq3 fo
ri non fiant in eccleſijs ꝛ cimiterijs. De
emuni. c. Decet. li. vj. §. Ceſſent.

Nuptie dicuntur ab obnubendo
quia ob pudoris gratiaʒ
debent puelle caput celare. xxx. q. v. nec
illud. Amb. li. de prĩarchis.

Nuptie terram replent. virginitas celum xxxij. q. j. nuptie. Ambroſius.

Nuptie quare admittuntur. xxvij. que. j. nuptiarum.

Nuptias condemnantes: anathema ſint di. xxx. Si quis ꝓter. di. xxxj. Si quis vituperat. c. Quicunq̄.

Nuptias accuſans tanq̄ illicitas ꝛ nubẽtes nõ ſaluandos dicens: anathema ſit. diſt. xxx. Si quis nuptias.

Nuptie ſecunde aliquando benedicūtur cum quis ſecundario ducit virginem. et hoc vbi talis conſuetudo eſt. et papa ſciens tolerat. Gloſa extra de ſecundis nuptijs. c. Vir autem.

Obedire regibꝰ. Eſt gñale ꝗppe pactum ſocietatis humane ſuis obtemperare regibꝰ. diſt. viij. Que ꝯtra mores. Auguſtinus libro. iij. confiſſionum.

Obedire eſt quicquid a ſuꝑiori vtiliter fuerit imperatum obtemperare. xxiij. q. j. Sūma. Grego. in epl̃a militibꝰ i neopoli.

Obedire optet deo ꝑncipaliter. ꝛ deinde ſemper maiori ꝑ minore. diſti. viij. Que contra. Auguſtinus libro ſecundo ꝯfeſſionum.

Obedire omnes tenent pape. ꝛ deinceps inferiores ſuperioribꝰ ordine ſuo. diſ. xciij. cap. Obedientiam. ꝛ infra.

Obedire debent epiſcopis omnes principes terre. ſcḋm preceptum petri. extra ḋ maiori. et obe. c. Omnes.

Obedire principibus noleꝰ: morte moriatur. e. c. Si quis.

Obediendum non eſt in his que ſunt contra deum: ſed magis humiliter ſuſtinenda eſt excōmunicatio vbi cõſcīa certa. e. extra de reſtitu. ſpolia. capi. Litteras. §. porro. extra de ſentē. ex. c. Inquiſitioni. ſupra. Mandato.

Obediendum nõ eſt in cõtrarijs diuinis preceptis. quia oportet deo obedire magis q̄ hominibus. Actuū quīto. xj. q. iij. Non ſemper. Auguſtinus. c. Si dominus. Jeronimus in epl̃a ad Epheſeos.

Obedire oportet ſemper maioribus poteſtatibꝰ vbi minores contrarium iubent. eo. c. Qui reſiſtit. Auguſtinus.

Obedientia ſola eſt que fidei meritū poſſidet. ſine qua fidelis quiſq̄ infidelis eſſe cōuincit. quia ſcelus idolatrie eſt nolle acquieſcere. viij. que. j. Sciendū. Gregorius.

Obedientia omnibus neceſſaria eſt ꝛ meritoria. vbi ſupra.

Obedientia iure victimis preponit. Nā melior eſt obedientia q̄ victima. j. Reg. xv. Quia in victimia aliena caro: ſed in obedientia ꝓpria volūtas mactatur. viij que. j. Sciendum. Gregorius in moralibus. libro. xxxv. diſtin. xxix. extra de ma. et obedien. c. Illud dominus.

Obediētia aliquādo ſi de ſuo aliquid habet. nulla eſt. vt cum mūdi huius ſucceſſus vel locus ſuperior imperatur. Nam virtutem ſibi obedientie euacuat qui ad hec ex proprio āhelat. Aliquādo vero ſi de ſuo aliquid non habuerit: minima eſt. quia obedientie ſibi meritum minuit qui ad huius vite deſpecta inuitꝰ noleſq̄ deſcendit. viij. q. j. Sciendū. Gregorius in moralibus.

Obedientia q̄lis et a quibus ſuperioribꝰ debet exhiberi. diſt. xciij. per totum

Obedientie cauſa bonum deſerere ꝛ malū aūt facere nõ licet. xj. q. iij. Quid ḡ. Gregorius.

Obediendum eſt in dubijs. et tunc obedientia excuſat. xxiij. q. j. Quid culpat.

Obedientia nullū debet inducere ad malum faciendum. xj. q. iij. Quid ergo. cap. Non ſemper.

Obedientiam manualem debent ſubditi facere ſuo prelato et ſine ſcriptura ac iuramento. extra de iureiu. c. Nullus. Niſi eſſent ſuſpecti. extra de maio. ꝛ obedi. Cum in eccleſijs.

Obijciens Exceptionem obijciens non videt de intentione aduerſarij confiteri. de re. iu. cap. Exceptionem. li. vj.

Obijciens in formam electõnis vel perſonam electi. ſ. Appellantes contra.

Obtulit ſe chriſtus ſemel in precium ſempiternum. ꝛ nos quottidie offerimus in memoriam illiꝰ de conſe. di. ij. In chriſto. Ambroſius in epiſtola ad Hebreos. Oblatio tūc intelligitur quando hoſtia et ſanguis ſumit.